Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. Alexei Maria)
Dosarul nr. 2rc-126/24
2-23129830-02-2rc-08042024

**D E C I Z I E**

30 iulie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Pulbere Ruxanda
Olga Cojocaru

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de SRL „Catalax-Com", reprezentată de avocatul Sidorenco Maxim,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Catalax-Com" împotriva SRL „Prograin Organic" cu privire la constatarea prețului de vânzare convențional și ecologic, încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, declararea nulității a clauzei abuzive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol,

**c o n s t a t ă:**

La data de 08 septembrie 2023 reclamanta SRL „Catalax-Com" a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Prograin Organic" prin care a solicitat:

- constatarea preţului de vînzare convenţional şi ecologic, stabilit în mod tăcit, la care SRL „Catalax-Com" i-a vîndut SRL „Prograin Organic" spelta recolta 2022 în cantitate de 374450 kg în temeiul contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01 septembrie 2021 şi al facturilor nr. AAM*****25 din 15 iulie 2022, nr.AAM*****26 din15 iulie 2022, nr.AAM*****27 din 16 iulie 2022, nr. AAM*****28 din 16 iulie 2022, nr. AAM*****29 din 17 iulie 2022, nr.AAM*****30 din 17 iulie 2022, nr.AAM*****31 din 18 iulie 2022,nr.AAM*****32 din 18 iulie 2022, nr.AAM*****33 din 18 iulie 2022, nr.AAM*****34 din 19 iulie 2022, nr.AAM*****35 din 19 iulie 2022,nr.AAM*****36 din 20 iulie 2022, nr.AAM*****37 din 20 iulie 2022, nr.AAM*****38 din 21 iulie 2022, nr. AAM*****39 din 22 iulie 2022, nr.AAM*****43 din 07 septembrie 2022 în mărime de 5,50 lei per 1 kg de speltă recolta 2022;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic" în beneficiul SRL „Catalax-Com" datoria pentru achitarea valorii speltei livrate recolta anului 2022 în mărime de 1659475 lei; încasarea din contul SRL „Prograin Organic" în beneficiul SRL „Catalax-Com" dobînzile de întîrziere calculate pentru neachitarea datoriei pentru spelta livrată recolta anului 2022 în mărime de 537246,70 lei;

- încasarea din contul SRL „Prograin Organic" în beneficiul SRL „Catalax-Com" datoria pentru achitarea preţului convenţional la mazărea livrată anului 2023 în mărime de998910 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînzile de întîrziere calculate pentru neachitarea datoriei pentru mazărea livrată recolta 2023 în mărime de 19196,17 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea preţului convenţional la spelta livrată recolta anului 2023 în mărime de2109210 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînzile de întîrziere calculate pentru neachitarea datoriei pentru spelta livrată recolta anului 2023 în mărime de 35191,60 lei;

-declararea abuzivă şi nulă clauza din pct.8.4. al contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01.09.2021 cu privire la soluţionarea litigiilor care apar în legătură cu contractul în cauză în Curtea de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lîngă Camera de Comerţ şi Industrie a RM, în componenţa tribunalului arbitrai alcătuită dintr-un singur arbitru şi a constata competenţa de a examina prezentul litigiu de către instanţa de judecată competentă a Republicii Moldova, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 17 octombrie 2023 reprezentantul SRL „Catalax-Com” – avocatul Sidorenco Maxim a depus cerere cu privire la completarea pretențiilor, și anume: obligarea pârâtului SRL „Prograin Organic” să ridice și să recepționeze producția SRL „Catalax-Com” recolta anului 2023 de floarea soarelui în cantitate de 291 800 kg și încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” prețul convențional pentru floarea soarelui recolta anului 2023 în mărime de 1 721 620 lei.

În data de 26 decembrie 2023 reprezentantul pârâtului SRL „Prograin Organic” – avocatul Vladislav Roșca a depus cerere cu privire la scoaterea cererii de pe rol în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Catalax-Com” împotriva SRL „Prograin Organic” cu privire la constatarea prețului de vânzare convențional și ecologic, încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, declararea nulității a clauzei abuzive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, invocând prevederile art. 267 lit.e) Cod de procedură civilă.

În data de 19 februarie 2024 reprezentantul SRL „Catalax-Com” – avocatul Sidorenco Maxim a depus cerere prin care solicită obligarea pârâtului de a prezenta toate contractele de parteneriat cu agenții economici pentru creșterea producție agricole ecologice pe perioada septembrie 2021 - 2024 și respingerea cererii privind scoaterea cererii de pe rol, cu purcederea la examinarea cauzei în fond.

În data de 23 februarie 2024 reprezentantul SRL „Catalax-Com” – avocatul Sidorenco Maxim a depus cerere prin care solicită completarea pretențiilor din acțiune, și anume:

-declararea abuzivă și nulă clauza din pct.8.4 al contractului de parteneriat nr. 2021-2022-7-07 din 01 septembrie 2021 cu privire la soluționarea litigiilor care apar în legătură cu contractul în cauză în Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a RM, în componența tribunalului arbitral alcătuită dintr-un litigiu de către instanța de judecată competentă a Republicii Moldova;

-să fie constatat prețul de vânzare stabilit în mod tacit la care SRL „Catalax-Com” i-a vândut pârâtului SRL „Prograin Organic” spelta recolta anului 2022 în cantitate de 374 450 kg în temeiul contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01 septembrie 2021 şi al facturilor nr. AAM*****25 din 15 iulie 2022, nr.AAM*****26 din 15 iulie 2022,nr.AAM*****27 din 16 iulie 2022, nr. AAM*****28 din 16 iulie 2022, nr. AAM*****29 din 17 iulie 2022, nr.AAM*****30 din 17 iulie 2022, nr.AAM*****31 din18 iulie 2022, nr.AAM*****32din 18 iulie 2022, nr.AAM*****33 din18 iulie 2022, nr.AAM*****34 din 19 iulie 2022, nr.

AAM*****35 din 19 iulie 2022, nr.AAM*****36 din 20 iulie 2022, nr. AAM*****37 din 20 iulie 2022, nr.AAM*****38 din 21 iulie 2022, nr. AAM*****39 din 22 iulie 2022, nr.AAM*****43 din 07 septembrie 2022 în mărime de 5,50 lei per 1 kg de speltă recolta 2022;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea valorii speltei livrate recolta anului 2022 în mărime de 1 659 475 lei; încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînda de întîrziere pentru neachitarea preţului la spelta 2022 în mărime de 652614,31 lei; încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea preţului convenţional la mazărea 2023 în mărime de 998910 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic”în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînda de întîrziere pentru neachitarea preţului convenţional la mazărea 2023 în mărimede 88.640,94 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea preţului convenţional la spelta 2023 în mărime de 2109210 lei; încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînda de întîrziere pentru neachitarea preţului convenţional la spelta 2023 în mărime de 181825,04 lei;

-obligarea SRL „Prograin Organic” la ridicarea şi recepţionarea recoltei reclamantului SRL „Catalax-Com” de floarea soarelui anului 2023 în cantitate de 291800kg;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL CatalaxCom preţul convenţional pentru floarea soarelui 2023 în sumă de 1 721 620 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” conform pct. 6.3. al contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01 septembrie 2021 suma cheltuielilor şi consecinţelor ale neexecutării contractului de către pîrît SRL „Prograin Organic” în mărime de 8030130,31 lei, precum şi penalitatea pentru neexecutarea contractului de către pîrîtul SRL „Prograin Organic” în mărime de 2409039,09 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” a sumei de 381384,26 lei cu titlu de despăgubire pentru compensarea subvenţiilor neprimite din bugetul de stat de către reclamant din vina SRL „Prograin Organic” în urma refuzului neîntemeiat de la confirmarea valorii producţiei ecologice recepţionate;

-a compensa reclamantului SRL „Catalax-Com” din contul SRL „Prograin Organic” suma cheltuielilor judiciare suportate, inclusiv suma taxei de stat în mărime de 10 000 lei şi a cheltuielilor de asistenţă juridică în mărime de 20 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, s-a admis cererea reprezentantul pârâtului SRL „Prograin Organic” – avocatul Vladislav Roșca cu privire la scoaterea de pe rol a cererii.

S-a scos de pe rol cauza civilă la cererea de chemare de SRL „Catalax-Com” împotriva SRL „Prograin Organic” cu privire la constatarea prețului de vânzare convențional și ecologic, încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, declararea nulității clauzei abuzive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a explicat SRL „Catalax-Com” că este în drept să adreseze instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.

S-a explicat că litigiul nominalizat dintre SRL „Catalax-Com” și SRL „Prograin Organic” urmează a fi soluţionat pe cale arbitrală.

S-a explicat SRL „Catalax-Com” că după înlăturarea circumstanţelor care au dus la scoaterea cererii de pe rol, el poate adresa instanţei o nouă cerere, conform dispoziţiilor generale.

S-a anulat măsura de asigurare - sechestrul instituit pe proprietatea, bunurile mobile și imobile, cu excepția surselor financiare/mijloacelor bănești din conturile bancare ale pârâtului „Prograin Organic” S.R.L., în limita pretențiilor din acțiune, în sumă de 5 359 229,47 lei (cinci milioane trei sute cincizeci și nouă mii două sute douăzeci și nouă) lei 47 bani aplicată prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău 05 decembrie 2023.

S-a încasat de la SRL „Catalax-Com” – c/f 1012605004254, sediu rl. Ștefan Vodă, s. Cărpineni în beneficiul SRL „Prograin Organic” - c/f 1015600013715, sediu mun. Chișinău, str. Albișoara, 42, et.3 cheltuielile de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 7 000 (șapte mii) lei.

În rest, cererea de compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică s-a respins, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord, la data de 25 martie 2024, SRL „Catalax-Com”, reprezentată de avocatul Sidorenco Maxim, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, prin care a solicitat casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul judiciar reține că încheierea contestată a fost pronunțată la data de 15 martie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 25 martie 2024, cu respectaresa termenului legal de contestare.

În susținerea cererii de recurs a indicat partea recurentă că, încheierea este neîntemeiată și pasibil de a fi casată, menționînd că, conform încheierii contestate, instanța de fond la cererea pîrîtului a scos de pe rol acțiunea SRL „Catalax-Com” în temeiul art. 267 lit e ) CPC, pe motiv că în contractul semnat între părțile litigiului (nr.2021-2022-7-07 din 01.09.2021) există o convenție de arbitraj prin care părțile decid să soluționeze litigiile la Curtea de Arbitraj de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a RM. Cu toate acestea, prin scoaterea de pe rol a acțiunii recurentului SRL „Catalax-Com” instanța de fond a lăsat fără examinare și soluționare corespunzătoare pretenția recurentului privind declararea nulității clauzei arbitrale din contractul de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01.09.2021, afectînd grav principiile unui proces judiciar echitabil.

Totodată indică că, concluzia instanței de fond privind competență exclusivă a arbitrajului pentru soluționarea nulității convenției arbitrale este bazată pe interpretare necorespunzătoare a art. 27 alin. (3) din Legea cu privire la arbitraj, care nu statuează competență exclusivă a arbitrajului pentru soluționarea nulității convenției arbitrale și nu exclude dreptul instanței de judecată pentru verificarea nulității clauzei arbitrale în cazul adresării acțiunii privind anularea clauzei arbitrale, invocînd în acest sens prevederile art. 9 al. (1) din Legea cu privire la arbitraj, în care de două ori se menționează dreptul instanței de judecată de a verifica nulitatea convenției de arbitraj, și în cazul nulității clauzei arbitrale să rețină cauza spre examinare.

Susține recurentul și că examinarea circumstanțelor care au importanță pentru justa apreciere a temeiurilor de nulitate invocate de recurentul a fost viciată prin lipsirea nelegitimă a reclamantului de dreptul la probă.

La fel indică recurentul că încheierea contestată este ilegală și în partea dispunerii anulării măsurilor de asigurare aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2023, care a avut loc contrar procedurilor prevăzute. La anularea măsurilor de asigurare instanța de fond a făcut referire la prevederile art.180 alin. (1) Cod de procedură civilă, măsura anterioară de

asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pîrîtului de către instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de instanța în a cărei procedură se află cauza. Cu toate acestea, pîrîtul SRL „Prograin Organic" în fața instanței de judecată nu a înaintat cerere de anulare a măsurilor de asigurare. În așa împrejurări instanța de fond nu a avut dreptul de a anula măsurile de asigurare din oficiu, îndeosebi în situația în care anularea măsurilor de asigurare nu a fost discutată de părți în ședință de judecată, conform prevederilor art. 180 al. 2 Cod de procedură civilă. Prin urmare, anularea măsurilor de asigurare a avut loc fără temei juridic, a încălcat drepturile reclamantului care în cazul menținerii încheierii contestate are dreptul la înaintarea cererii arbitrale, respectiv, urmează să se bucure de protecție provizorie a drepturilor acordate în cadrul asigurării acțiunii.

În continuare a indicat că, instanta de fond în mod neîntemeiat a încasat de la reclamant și suma cheltuielilor pentru asistența juridică, întrucît pîrîtul nu a prezentat în instanța de judecată contract de asistență juridică care ar demonstra că cheltuielile confirmate prin dispoziție de plată prezentată se raportează anume la prezenta cauză.

Solicită admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 15 martie 2024, să fie emisă o nouă încheiere prin care va fi respins demersul formulat în interesele SRL "Prograin Organic" privind scoaterea de pe rol a acțiunii și privind compensarea cheltuielilor judiciare cu restituirea cauzei în prima instanță pentru examinarea demersului reclamantului privind reclamarea probelor de la SRL "Prograin Organic" și reexaminarea demersului privind scoaterea de pe rol a acțiunii.

La data de 22 iulie 2024, SRL „Catalax-Com" a depus supliment la cererea de recurs, prin care a indicat că, avînd în vedere că litigiul dedus judecății nu are elemente transnaționale sau de extraneitate și cade sub reglementarea exclusivă a legislației procedurale și materiale a Republicii Moldova, instanța de judecată nu are vreun temei legal să renunțe la soluționarea pretenției de nulitate a clauzei arbitrale în temeiul art. 1077 al. (1) pct. 16) Cod Civil. Iar în condițiile în care reclamantul a invocat un temei juridic concret pentru a verifica nulitatea clauzei arbitrale, refuzul tacit al instanței de fond de a se pronunța asupra acestui temei constituie un act de limitare a accesului liber la justiție.

La data de 22 iulie 2024, reprezentantul SRL „Prograin Organic", avocatul Vladislav Roșca a depus referință asupra cererii de recurs, prin care a solicitat să fie respins recursul și menținută încheierea primei instanțe.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor aduse de recurent și a materialelor cauzei, Colegiul consideră că cererea de recurs este întemeiată și urmează a fi admisă, din motivele expuse în continuare.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Conform art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

După cum atestă actele cauzei, la data de 08 septembrie 2023 SRL „Catalax-Com" a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Prograin Organic" cu privire la constatarea

prețului de vânzare convențional și ecologic, încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, declararea nulității a clauzei abuzive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, prin încheierea din 15 martie 2024, a admis cererea reprezentantul pârâtului SRL „Prograin Organic” – avocatul Vladislav Roșca și a scos de pe rol cauza civilă la cererea de chemare de SRL „Catalax-Com” împotriva SRL „Prograin Organic” cu privire la constatarea prețului de vânzare convențional și ecologic, încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, declararea nulității clauzei abuzive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, dispunînd totodată anularea măsurilor de asigurare aplicate și compensarea parțială a cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică.

Cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol în temeiul art. 267 lit. e) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care există o convenţie de arbitraj prin care părţile decid să soluţioneze litigiul pe cale arbitrală, iar pîrîtul în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare a ridicat obiecţii împotriva soluţionării litigiului în judecată.

Prima instanță și-a argumentat soluția de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Catalax-Com” prin faptul că, între părţi a fost încheiat un contract, conform căruia, litigiul urmează a fi soluţionat pe cale arbitrală, iar până la examinarea pricinii în fond, reprezentantul pârâtului a ridicat obiecţii împotriva soluţionării litigiului în judecată.

Totodată, prima instanță, reieșind din motivele de nulitate a clauzei arbitrale invocate, a reținut că: ”.....*la prima vedere clauza de arbitraj nu este nulă....*”. La fel, prima instanță a conchis că, alte motive de nulitate a clauzei nu au fost invocate, iar instanța nu va face o analiză completă pentru a nu depăși limitele de soluționare a incidentului.

Colegiul judiciar consideră soluția primei instanțe neîntemeiată, fiind rezultată din aprecierea eronată a circumstanțelor de fapt și a normelor de drept.

De remarcat că, prin acțiunea depus la 08 septembrie 2023, reclamantul SRL „Catalax-Com” solicită:

- constatarea preţului de vînzare convenţional şi ecologic, stabilit în mod tăcit, la care SRL „Catalax-Com” i-a vîndut SRL „Prograin Organic” spelta recolta 2022 în cantitate de 374450 kg în temeiul contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01 septembrie 2021 şi al facturilor nr. AAM*****25 din 15 iulie 2022, nr.AAM*****26 din15 iulie 2022, nr.AAM*****27 din 16 iulie 2022, nr. AAM*****28 din 16 iulie 2022, nr. AAM*****29 din 17 iulie 2022, nr.AAM*****30 din 17 iulie 2022, nr.AAM*****31 din 18 iulie 2022,nr.AAM*****32 din 18 iulie 2022, nr.AAM*****33 din 18 iulie 2022, nr.AAM*****34 din 19 iulie 2022, nr.AAM*****35 din 19 iulie 2022,nr.AAM*****36 din 20 iulie 2022, nr.AAM*****37 din 20 iulie 2022, nr.AAM*****38 din 21 iulie 2022, nr. AAM*****39 din 22 iulie 2022, nr.AAM*****43 din 07 septembrie 2022 în mărime de 5,50 lei per 1 kg de speltă recolta 2022;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea valorii speltei livrate recolta anului 2022 în mărime de 1659475 lei; încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînzile de întîrziere calculate pentru neachitarea datoriei pentru spelta livrată recolta anului 2022 în mărime de 537246,70 lei;

- încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea preţului convenţional la mazărea livrată anului 2023 în mărime de998910 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînzile de întârziere calculate pentru neachitarea datoriei pentru mazărea livrată recolta 2023 în mărime de 19196,17 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” datoria pentru achitarea preţului convenţional la spelta livrată recolta anului 2023 în mărime de2109210 lei;

-încasarea din contul SRL „Prograin Organic” în beneficiul SRL „Catalax-Com” dobînzile de întîrziere calculate pentru neachitarea datoriei pentru spelta livrată recolta anului 2023 în mărime de 35191,60 lei;

-declararea abuzivă şi nulă clauza din pct.8.4. al contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01.09.2021 cu privire la soluţionarea litigiilor care apar în legătură cu contractul în cauză în Curtea de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lîngă Camera de Comerţ şi Industrie a RM, în componenţa tribunalului arbitrai alcătuită dintr-un singur arbitru şi a constata competenţa de a examina prezentul litigiu de către instanţa de judecată competentă a Republicii Moldova, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, se atestă că prin cererea de chemare în judecată depusă, reclamantul *inter alia* și declararea nulității clauzei contractuale din contractul de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01.09.2021 cu privire la soluţionarea litigiilor care apar în legătură cu contractul în cauză în arbitraj, precum și a constata competenţa de a examina prezentul litigiu de către instanţa de judecată.

În acest sens Colegiul judiciar reține norma de la art. 5 din Codul de procedură civilă, care garantează accesul liber la justiție și anume că, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Iar dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul civil, stabilesc că, apărarea dreptului civil, se face, în condiţiile legii, prin constatarea sau, după caz, declararea nulităţii actului juridic.

Colegiul judiciar subliniază că, prima instanță în virtutea rolului său activ la înfăptuirea justiției, este obligată să examineze conținutul cererii, să determine obiectul litigiului și să dea calificarea juridică corespunzătoare raporturilor juridice ale părților în litigiu.

La caz, prima instanță dispunând scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată de pe rol a omis și nu a ținut cont de faptul că, reclamantul SRL „Catalax-Com”, prin cererea de chemare în judecată a formulat și cerința de declarare abuzivă şi nulă clauza din pct.8.4. al contractului de parteneriat nr.2021-2022-7-07 din 01.09.2021 cu privire la soluţionarea litigiilor care apar în legătură cu contractul în cauză în Curtea de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lângă Camera de Comerţ şi Industrie a RM, iar indicarea pretenţiilor defineşte obiectul cererii de depuse.

Prin urmare, având în vedere că chestiunea privind nulitatea clauzei arbitrale constituie obiect al litigiului întrucât face parte din pretențiile judiciare ale reclamantului SRL „Catalax-Com” și ține de fondul cauzei, instanța de judecată era obligată să se expună asupra nulității clauzei contractuale, privitoare la convenția arbitrală conform regulilor procedurale, printr-o hotărâre judecătorească.

În această ordine de idei, este eronată concluzia primei instanțe precum că litigiul între părţi urmează a fi soluţionat pe cale arbitrală.

În continuare, Colegiul judiciar reiterează dispozițiile art. 9 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la arbitraj, care stabilesc că, în cazul în care părţile în proces au încheiat o convenţie de arbitraj şi una dintre ele o invocă în instanţă de judecată, aceasta din urmă îşi verifică competenţa. Instanţa va reţine spre soluţionare cauza dacă:

a) pîrîtul şi-a formulat apărarea în fond fără nici o rezervă, întemeiată pe convenţia de arbitraj;

b) convenţia de arbitraj este lovită de nulitate, şi-a pierdut valabilitatea ori este nesusceptibilă de executare;

c) arbitrajul nu poate fi constituit din cauze vădit imputabile pîrîtului.

Cele relatate generează casarea încheierii contestate, și aceasta pentru că, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilității reclamantului de a-şi valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare.

Conform art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Or, prin scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, în afara condițiilor stabilite de lege, dreptul de acces la justiție a fost restrâns într-un mod incompatibil cu garanțiile unui proces echitabil, în sensul art. 20 din Constituție și art. 6 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Pe cale de consecință, Colegiul apreciază recursul declarat de SRL „Catalax-Com” ca unul întemeiat și care necesită a fi admis, cu casarea încheierii primei instanțe din 15 martie 2024, și soluționarea prin decizie problema respectivă, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță și în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 424 alin. (1), art. 426 alin. (3), art. 427 lit. b), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

**D E C I D E :**

Se admite recursul declarat de SRL „Catalax-Com”.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 martie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Catalax-Com” împotriva SRL „Prograin Organic” cu privire la constatarea prețului de vânzare convențional și ecologic, încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, declararea nulității a clauzei abuzive, precum și compensarea cheltuielilor de judecată cu remiterea cauzei spre rejudecare, în aceeași instanță și în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Anton Marina

Judecătorii Pulbere Ruxanda

Olga Cojocaru